1836. No. 28.

DRENTSCHE COURANT.

DINGSDAG, DEN 5 APRIL.

De GOUVERNEUR der provincie *DRENTHE* brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat de *derde* zitting van den Milities-raad voor dit gewest, welke zitting bestemd is ter *beoordeeling en goedkeuring der plaatsvervangers en tot regeling voor hetgeen betrekking heeft tot de nommer-verwisseling*, voor de ligting van *1836*, in de hoofdplaats *Assen*, zal worden geopend op Maandag den 11den April aanstaande, en dat voorts de belanghebbenden in die zitting zich voor den Raad moeten stellen:

Uit het kanton Emmen op dingsdag den 12 April 1836.
» » » Meppel » woensdag » 13 » »
» » » Hoogeveen » donderdag » 14 » »
» » » Zuid- en Noordlaren der Meijerijen van Winschoten » in de Provincie, op vrijdag den 15 April 1836, telkens des voordemiddags te *negen* uur.

Assen, den 25 Maart 1836.

De Gouverneur voornoemd,

[illegible]

Gedeputeerde Staten [illegible] brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat bij de *dertiende* uitloting van *twintig* aandeelen in de geldleening van *f* 36,000, ten laste der provincie, ter bestrijding van kosten voor buitengewone herstellingen aan Waterstaatswerken, uitgeloot zijn de navolgende nommers: 1, 21, 24, 39, 60, 81, 110, 120, 128, 130, 156, 160, 161, 162, 185, 198, 272, 311, 340 en 350, waarvan de aflossing, met bijbetaling der verschenen renten en premie, op den *eersten Augustus* aanstaande, zal plaats hebben.

Assen, den 22sten Maart 1836.

D. J. VAN EWYCK.

Ter ordonn. van Dezelven,

W. H. HOFSTEDE, Jr.

De President der Provinciale Commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in Drenthe vervuld, mits dezen de gewestelijke Geneeskunstbeoefenaren, dat door hem bij *C. W. Hessels* te Assen, bode van gemelde Commissie, verschc koepokstof verkrijgbaar is gesteld, wordende zij mits dezen herinnerd aan hunne verpligtingen betrekkelijk de vaccinie, ingevolge de bestaande en bij koninklijk besluit geärresteerde reglementen.

Dalen, den 25 Maart 1836.

De President voornoemd,

G. H. AMSHOFF.

's GRAVENHAGE, den 30 Maart.

De Pruisische gezant, baron *Mortier*, is gisteren door den Koning in een gehoor ontvangen.

— De Afdeelingen der Tweede Kamer hebben in de laatste zitting de gewijzigde ontwerpen der financiële wetten, alsmede het gewijzigd ontwerp van het reglement, onderzocht. Naar men verneemt, zijn zij daaraan dezelve eenige nadere aanmerkingen gemaakt, die weder aan de overweging der Regering onderworpen zijn.

— Van wege de Ins. S. en D. Seynaeve te Amsterdam is bekend gemaakt het berigt eener leening voor dat Gasthuis.

— Den 21 Maart. Bij Kabinetsbesluit van den 17den dezer is benaald, dat de [illegible] over de [illegible] officieren en minderbroeders der navolgende schutterijen, [illegible] in de maand October aanstaande zal plaats hebben.

De heer baron *Mortier*, fransch gezant bij ons [illegible] heeft [illegible] zijne geloofsbrieven gemaakt bij [illegible] HH. den Prins van Oranje en Prins *Frederik* der Nederlanden.

PARYS, den 27 Maart.

Bij gelegenheid van het vertrek van den heer *Mortier* naar 's Gravenhage, heeft men in een der Parijsche dagbladen gelezen, dat deze staatsman gelast zoude zijn, om zich bezig te houden met het uit den weg ruimen der steeds bestaande moeijelijkheden, ten aanzien van België, en om gevolg te geven aan zekere door een der vorstelijke personen gedane openingen, welke, onder andere, zouden inhouden, dat, daar de tegenwoordige toestand van België nog zulk eenen geringen waarborg van duurzaamheid opleverde, en de uit den weg te ruimen bezwaren grootendeels geldmiddelen betreffen, Frankrijk zich als waarborg zoude stellen voor de getrouwe nakoming van de verpligtingen, die België in dezen mogten worden opgelegd. De schrijver van een ander dagblad meent, dat hetgeen deswegens is vermeld, als niet zeer waarschijnlijk moet worden aangemerkt, en dat de terugkomst van een Franschen Minister in 's Gravenhage, alwaar sedert een geruimen tijd een zaakgelastigde heeft geresideerd, niet anders kan worden beschouwd, dan als een blijk van de gezindheid van Frankrijk, om de staatkundige betrekkingen tusschen deze mogendheid en de Nederlanden weder in dien staat en op dien voet te brengen, als voor de

vernoestering van de citadel van Antwerpen; dat buitendien het punt van geschil geenszins tusschen Frankrijk en Nederland alleen kan worden afgedaan, daar al de groote mogendheden zich in der tijd tusschen beide hebben gesteld, en dat, wat betreft de behoefte aan deszijde van Nederland, om zich te onderwerpen aan voorwaarden, welke in der tijd door deze mogendheid als onbillijk zijn aangemerkt en afgewezen, deze behoefte, sedert het uitengaan van de Londensche conferentie, geenszins kan geacht worden te zijn vermeerderd, vermits in Oud-Nederland sedert zes jaren handel en nijverheid in geene geringe mate zijn toegenomen, het staats-crediet is hersteld, de maatregelen van het bewind steeds door eene afdoende meerderheid van de Staten-generaal worden ondersteund, en de laatstelijk voorgedragene geldelijke maatregelen getuigen van de kracht des lands en de mogelijkheid, om den loop der gebeurtenissen rustig aftewachten. Voorts verzekert het laatstgenoemde dagblad, dat in geen der stukken van de Londensche conferentie van eenen dergelijken waarborg van de zijde van Frankrijk is gewaagd, ofschoon er sedert 1831 menigwerf van gesproken moge zijn geworden.

— Eergisteren hebben de Polen, welke hier hun verblijf houden, in de kerk van St. Gervais des Prez, het verjaarfeest van den laatsten Poolschen opstand gevierd. De dienst werd door een geestelijke van hunne natie verrigt, en een aantal voorname [illegible]

— Het bewind heeft berigten uit Madrid bekomen van den 22sten Maart. Dezelve vermelden, dat de Koningin-Regentes dien dag de vergadering der Cortes in persoon heeft geopend, en daarbij heeft verklaard, dat het tot stand brengen van een nieuw kies-reglement de eenige weg is, om tot eene herziening van de constitutie te geraken, en het voornaamste onderwerp zal zijn van de beraadslagingen der Kamer; dat dezelve echter nog andere belangrijke aangelegenheden zullen worden voorgedragen, en wel bepaaldelijk de aangevangene onderhandelingen met de Staten van Zuid-America.

De Koningin-Regentes heeft zich alzoo vrij duidelijk verklaard tegen elk ontwerp, hetwelk zoude kunnen strekken, om de tegenwoordige Kamer in eene constituerende vergadering te herscheppen.

De bewindslieden verzekeren, dat Madrid den 22sten eene diepe rust genoot.

Van de zijde der monarchalen wordt niets bijzonders uit Navarra gemeld. Naar luid hunner berigten uit Sarragossa, wordt de onmiddelijke omtrek dier stad tamelijk onveilig door eene bende Carlisten, onder zekeren *Tomer*, en bevond zich de partijganger *Cabrera* laatstelijk met 5000 man op de grenzen van de provincie Valencia.

Den 13den Maart zijn 30 man van de burgerwacht van Berga, in Katalonie, door eene afdeeling Carlisten overvallen, en tot den laatsten man afgemaakt.

De Kamer der Gedeputeerden heeft, in eene voorloopige vergadering, den heer *Laffite* met bijna eenparige stemmen tot haren voorzitter verkozen.

Den 29 Maart. De Procedure tegen de beschuldigden wegens het complot van den weg van Neuilly is thans voor het hof van Assisen alhier aangevangen. De aangeklaagden zijn dertien [illegible] jonge lieden; ook bevinden zich daaronder de moeder van twee dezen en *Bonnet*, die mede uit het paleis van *Fieschi* komt.

Madrid was volmaakt rustig. Men verhaalt, dat de minister *Mendizabal* uit de Amortisatie-kas al de schuldeischers genomen heeft, die in en sedert de regering van *Ferdinand* waren aangekocht, om die te Londen en te Parijs te doen consumeren, en de nieuwe eischers hebt dan verkoopen, ten einde aldus aan geld te komen om de interest-betaling te kunnen doen.

Men wil, dat er twee verschillende gevechten te Orduna geleverd zijn, en in het laatste, den 24sten de Carlisten op hunne beurt de Christino's geslagen zouden hebben.

Zeker is het, dat op den 19den te Orduna een gevecht tusschen de troepen der Koningin en die van dom *Carlos* heeft plaats gehad, waarbij vele [illegible] op te maken, voor welke zijde zich de overwinning verklaard heeft, daar beide partijen, als naar gewoonte, zich die toeschrijven. *Mina* is den 11den zonder tegenstand te ontmoeten te Tarragona aangekomen en heeft doen aankondigen, dat hij den oorlog met kracht zal doorzetten. Hij heeft een gedeelte van een Portugeesch grenadier-regement doen ontwapenen, omdat daaronder vele Miguelisten waren, die alle gelegenheden te baat namen om, naar dom *Carlos* over te loopen. Hij heeft die ontwapende manschap doen inscheepen en naar Lissabon terug gezonden.

FRANKRIJK, den 22 Maart.

Behalve in het kanton Bern zijn ook in Schwyts en Thurgau de kerkelijke geschillen thans bijzonder levendig. In laatstgenoemd kanton heeft de Grooteraad een besluit genomen, hetwelk strekt tot opheffing der kloosters. In Schwyts daarentegen is in den Land-raad voorgesteld, *om aan alle niet-katholijken het verblijf in het kanton te ontzeggen*; de vergadering heeft dit voorstel in dier voege gewijzigd en aangenomen, dat *zij den regel slechts katholijken* zich in het kanton mogen ophouden.

— Te Krakau heerschte den 10den door de grootste rust, en men hield er den maatregel der verbanning van verdachte vreemdelingen voor volledig uitgevoerd.

— Den 23 Maart. Uit Bern, den 19den Maart, meldt men het volgende: »In alle streken der Bernsche-Jura heerscht gewenschte rust. Het blijkt dagelijks duidelijker, dat de priester *Cuttat* uit Pruntrut de ziel van den ganschen opstand was, en denzelven heeft te weeg gebragt, om eene staatkundige afscheiding der Jura van Bern tot stand te brengen. Deze persoon, benevens twee andere geestelijken, is deswegens door de regering van Bern, als verdacht van zich aan hoog verraad schuldig te hebben gemaakt, ingedaagd, en alle kantons-regeringen zijn uitgenoodigd, om hen uitteleveren."

— In de staatkundige kringen te Frankfort wordt veel gesproken van een plan, om aan den bloedigen burger-oorlog in Spanje wegens de troon-opvolging, een einde te maken. Dit plan zou door eene der groote mogendheden zijn voorgeslagen, welke het minst een regtstreeksch belang heeft bij den loop der Spaansche aangelegenheden. Ten einde het doel van hetzelve spoedig en zeker te bereiken, zou eene werkelijke tusschenkomst van de eene of andre mogendheid noodig geacht worden, maar dergelijke tusschenkomst [illegible] bereikt kan-
[illegible] gevolgen, [illegible] de het ware op last
en in naam van de gezamenlijke Europesche mogendheden zou geschieden.

— Den 26 Maart. Uit Weenen meldt men, dat aan verscheiden lieden, welke uit Krakau verdreven waren, verlof gegeven is om derwaarts terug te keeren, nadat zij [illegible] de voorzigtigheids-maatregelen genomen te hebben, [illegible] meldt, dat de grootste rust in dezen Vrijstaat heerschte, en dat, zoodra de vereischte maatregelen ter voorkoming van nieuwe troebelen zouden genomen zijn, de bezettingstroepen dien zullen verlaten.

— Den 27 Maart. Men meldt uit Pruntrut van den 21sten, dat de geest van tegenstand op nieuw in het gebergte, in het district Delsmont en elders was aangewakkerd.

Practische aanwijzing ter ontginning van heidevelden van FRANS DE COSTER.

(Vervolg van Nr. 9.)

DERDE AFDEELING.

Verscheidenheid der grondsoorten en kentcekenen van derzelver vruchtbaarheid.

Men vindt voorzeker op de heidevelden een bodem, die men grofzandig zou kunnen noemen, om dat dezelve echter uit kleine keistcentjes bestaat; hoe menigvuldiger en grooter deze steentjes zijn, des te slechter en onvruchtbaarder is de grond.

Een tweede aardsoort bestaat uit ligt, zuiver, geelachtig zand. Hoe zuiver dit zand is, des te vruchtbaarder zal het zijn. Is dit gele zand met geen zwarte grond overdekt, dan is het met witte, magere, grasachtige gewassen en met witte en groene mos bekleed. Is dit bekleedsel digt in een gedrongen, dan bewijst dit voor de vruchtbaarheid van den grond, die daar het best zal zijn, waar zich veel groen mos bevindt. Is echter dit gele zand met eenige zwarte grond overdekt, dan zal men tusschen de gemelde gewassen ook de heideplant vinden.

De meeste van onze onbebouwde velden zijn intusschen met heide bewassen, en tusschen dezelve bevinden zich meer of minder andere planten en mos, naar de verscheidenheid van den grond; er wordt hier dan ook overal zwarte grond gevonden. De meerdere of mindere vruchtbaarheid van den bodem is te dezen opzigte uit de meerdere of mindere kragt en weelderigheid der heide; men moet echter geen besluit trekken uit de langheid van de heide, daar die hoog een gevolg daarvan kan zijn, dat dezelve niet door het vee is afgevreten. Sterke en weelderig groeijende heide is de zachtste en voor het vee de smakelijkste en zal dus bij voorkeur door het vee gezocht worden.

Men moet de bedoelde zwarte grond niet verwarren met veenstof, welke men in de laagten aantreft. Deze laatste is wel met heide, maar niet grasachtige planten bedekt. In deze laagten vindt men ook leem of andere zachte grond, waardoor de oppervlakte groen bewassen en gevolgelijk zeer vruchtbaar is.

Een bruine laag gelegen bodem, die met groen mos en andere groene planten bedekt is, is echter ook zeer vruchtbaar, en dat is dezelve ook dan nog, wanneer zij hoog gelegen is, wanneer slechts die bruine aardlaag niet met te veel grof zand gemengd is.

Men vindt op de heidevelden ook leembodem, die soms hoog soms laag gelegen is. Onder deze is die de beste, welke aangenaam van kleur en zacht op het gevoel is, terwijl die de slechtste is, welke veel met grof zand of witte leem gemengd is.

Alhoewel grove en sterk wassende planten voor de vruchtbaarheid van den grond bewijzen, zoo is het van den anderen kant altijd geen bewijs voor de onvruchtbaarheid van den bodem, wanneer de gewassen minder en slecht zijn, want dikwijls ligt de schuld alleen aan de hardheid en digtheid van den ondergrond, indien de planten kwijnen. In deze is het dus het loobreken en woelen van den grond, dat den bodem moet verbeteren. (*)

Onder de oppervlakte heerscht eene even groote verscheidenheid van grondsoorten als op dezelve. Men kan dit zien en beoordeelen bij het uitgraven van slooten en waterleidingen.

Het gebeurt ook niet zelden, dat men op eenen goeden bodem weinig gewassen vindt, wanneer namelijk de landlieden denzelven dikwerf hebben afgeplagd. Bij het daarstellen der slooten ontdekt men dan echter de oude wortelen van de heideplanten. Vindt men deze veelvuldig en dringen zij tot

(*) Het komt ons voor, dat die vooral in Drenthe moet worden op het oog gehouden. Wij gelooven, dat oer en leembanken hier op de meeste plaatsen aanwezig zijn en vinden dit bevestigd in het geachte werk van de heeren *Tonkens* en *van Lynn*, *de tegenwoordige staat van Drenthe*, alwaar bl. 170 gelezen wordt: „De hoofdstoffe, die de oppervlakte dezes Landschaps bedekt, is zand, onder of beneden hetwelk men op ongelijke diepten, een Leem- of Oerbank van verschillende dikte, en daar beneden het welzand aantreft. Hier en daar vindt men de Oer- of Leembank op elkander, doch de leem is alomme de onderste." Daar nu de zwarte boven-aarde in de Drentsche heidevelden doorgaans zeer aanmerkelijk is en zij daardoor boven anderen uitmunten, zoo zal het moeten volgen, dat de aanwezige oer- of leembank de vruchtbaarmaking hoofdzakelijk in den weg staat en dat het doorbreken van deze het groote maar geenszins onoverkomelijke bezwaar opdevert. Men onderse dus meer en meer den hoofdregel, dat alle aanmaking van woeste gronden moet beginnen met genoegzame diepe omwoeling, ook van den ondergrond. Men verlate het vooroordeel, dat dit als te kostbaar en onnoodig hun worden achterwege gelaten.

diep in de aarde, dan bewijst dit voor de vruchtbaarheid van den bodem.

Wrijft men den grond tusschen de handen en worden deze dan daardoor sterk en eenigzins duurzaam gekleurd, hetzij geel hetzij bruin, dan is dit een goed teeken.

Men kan ook nog op eene andere wijze den bodem onderzoeken. Men wrijft namelijk een stuk drooge aarde tot stof en laat dit stof in den wind uit de eene hand in de andere vallen; de goede aarde stuift dan weg en het zand of de keizel blijft, en hoe grooter de hoeveelheid van dit overgebleevene is, des te slechter is de grond.

Over het algemeen moet men op het oog houden, dat hoe langer na het omploegen de grond in een losse en open staat blijft, hoe vruchtbaarder zij is en dat zij onvruchtbaar is, naar mate zij, na dat omploegen, zich meer of minder schielijk door nattigheid sluit, digt wordt en vast zet. Het is door de menigte kleine gladde keisteentjes, die zich tusschen ligte en zachte aarde bevinden of ook in het leem voorhanden zijn, dat zekere grondsoorten zich zeer vast in een kunnen pakken.

Men moet dan ook op het voorkomen van het leem naauwkeurig acht geven, vermits zoodanige met keizel sterk vermengde leem niet bruikbaar is, om eene grofzandige bodem ter bebouwing geschikt te maken; eene vermenging van deze zoude een nog stijvere grond daarstellen, ten ware het zand tevens ten deele uit eene ligte en zachte aarde bestond, die, door het leem gebonden, tegen verstuiving zoude beveiligd zijn.

Het leem is een voortreffelijk verbeteringsmiddel bij een ligte zandige bodem, dewijl uit de vermenging van beide een aarde ontstaat, welke het water niet te zeer vasthoudt noch ook te ligt laat varen.

Grenzen aan het ter kultuur te brengen veld reeds landen, die bebouwd zijn, dan doet men wel den graad van vruchtbaarheid van deze [illegible] de goede of gebrekkige bewerking van dezelve; men zal langs dezen weg eeniger mate kunnen oordeelen, met welk gevolg men zich ten aanzien van zijne onderneming vleijen kan.

Eindelijk zal ieder ligtelijk inzien, dat het moeijelijk is alle wijzigingen en den aard van den grond naauwkeurig op te geven, zoodanig dat een nieuweling in de praktijk daarover dadelijk zou kunnen oordeelen.

Het vervolg hierna.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

PROVINCIE DRENTHE.

AANBESTEDING.

Op dingsdag den 19den April des jaars 1836, des middags te 12 ure, zal, onder nadere approbatie, door den Gouverneur der provincie Drenthe, of, bij deszelfs absentie, door een der leden van Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, in de provincie Drenthe, aan het lokaal van het Gouvernement te Assen, worden aanbesteed:

Het bouwen van een sluiswachters woning aan den grooten weg der eerste klasse, nr. 1, zijtak nr. 2, tusschen Assen en Meppel, in de gemeente Dieverbij de Haarschutsluis, met de leverantie van al de voor deze werken benoodigde materialen.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek, op hetwelk de bovengemelde aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve aan het lokaal van het ministerie van Binnenlandsche Zaken, en aan dat van het Gouvernement der Provincie Drenthe, te Assen, ter lezing liggen te 's Gravenhage, in de voornaamste Logementen, en voorts op alle zoodanige plaatsen alwaar gewoonlijk de bestekken van Waterstaats-werken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende zes dagen vóór de besteding de noodige aanwijzing *in loco* worden gedaan en voorts nadere informatie te bekomen zijn bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat A. C. Kros, te Assen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN DOORN.

De Heer *A. Boele*, *Med. Chir. et Art. Obst. Doctor*; de bekrekking van *STADS DOCTOR* te *ASSEN* aangenomen, doch later, door bij Z.W.Ed. Z.Gel. veranderde omstandigheden, voor de aanvaarding van dezelve hebbende moeten bedanken, ten gevolge waarvan *die betrekking* op nieuw *vakant* is geworden, wordt ter vervulling dezer vakature verlangd een *Medicinae Doctor*, tevens *Doctor* in de *Vroedkunde* en bevoegd tot de *uitoefening* der *Heelkunde*. Aan deze betrekking is verbonden eene jaarwedde van *vier honderd guldens*, waarmede [illegible] het leveren van

Om voor de benoeming in aanmerking te komen, zal men zich aan het Stedelijk Bestuur, in geschrift, echter *vrij van port*, behooren aantemelden *vóór* den *laatsten April 1836*, met overlegging der bewijzen van bevoegdheid.

Bij J. OOMKENS te *Groningen* is gedrukt, bij W. BRAVE JUNIOR, te *Amsterdam* en verder alom te bekomen:

I. CHRISTELIJKE LEERREDENEN over *ELIA*, door L. G. PAREAU, *Hoogleeraar* te Groningen, gr. 8vo, à *f* 1-80.

II. Eerste Beginselen der PLANTKUNDE, door H. C. VAN HALL, *Hoogleeraar* te Groningen, gr. 8vo. à *f* 1-25.

III. *Verkort Handboek* der CHRISTELIJKE GELOOFSLEER, ten dienste van *minvermogenden*, door M. CORSTIUS, *Predikant* bij de Gemeente der Hervormden te Beerta, gr. 8vo à *f* 2-00.

IV. De CHRISTELIJKE VRIJHEID, eene uitboezeming van het *HART* bij gelegenheid, dat de *DOOPSGEZINDE GEMEENTE* in ons Vaderland het eerste *Kroonfeest* harer Kweekschool, te Amsterdam, gevestigd, godsdienstig vierden, met een bijlage, zijnde eene *Voorlezing* van den W. E. Z. G. Heer P. BROUWER Pz., door R. POSTHUMUS, *Leeraar* der Hervormden te Waaxens en Brandgum, gr. 8vo. à *f* 0-30.

Amsterdam, den 1 April.

Werk. Schuld 2½ pct.	56⅛ a 56½	Kans-Biljetten. . .	24¾ a 25¼
Dito 5 pct. . .	102½ a 103	Amort. Syndicaat .	97⅝ a 98¼

Te Assen, bij C. VAN GORCUM, *Provincialen Drukker.*